

بسته کار آفرینی
پرورش بالتوری سبز به منظور استفاده در
غنتر بیولوژیکی مزارع و باغات گیاهان دارویی

۴۰

فائز کریمی
علی محمد سبوی

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

سرشناسه

عنوان و نام پدیدآور

کریمی، فائزه، ۱۳۷۲ -

بسته کارآفرینی پرورش بالتوری سبزه منظور استفاده در کنترل بیولوژیکی مزارع و باغات گیاهان دارویی / مؤلف فائزه کریمی؛ موسسه آموزش عالی علمی کاربردی جهاد کشاورزی، معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری ستاد توسعه علوم و فناوری گیاهان دارویی و طب ایرانی، ریاست جمهوری معاونت علمی و فناوری.

مشخصات نشر

تهران: اسرار علم، ۱۳۹۶.

مشخصات ظاهری

۵۱ ص؛ مصور، جدول.

شابک

978-600-8769-28-6

وضعیت فهرست نویسی

فنیفا

یادداشت

کتابنامه، ص: ۵۱.

موضوع

بالتوری سبز

موضوع

Chrysoperla carnea

موضوع

آفت‌های کشاورزی -- مبارزه بیولوژیکی

موضوع

Agricultural pests -- Biological control

شناسه افزوده

موسسه آموزش عالی علمی - کاربردی جهاد کشاورزی

شناسه افزوده

ریاست جمهوری. ستاد توسعه علوم و فناوری گیاهان دارویی و طب ایرانی

شناسه افزوده

ایران، ریاست جمهوری. معاونت علمی و فناوری

رده بندی کنگره

SF ۱۳۵ ۴۴/ب

رده بندی دیویی

۷۲۴/۲

شماره کتابشناسی ملی

۴۰۹۲۹۲

سازمان اسناد و کتابخانه ملی

بسته کارآفرینی پرورش بالتوری سبزه منظور

استفاده در کنترل بیولوژیکی مزارع و باغات گیاهان دارویی

مؤلف: فائزه کریمی، علی محمد عمویی

مشاور اقتصادی: هرمز اسد

مشاور کارآفرینی: عبدالله مخبزن

مجری مسئول: حسن نظریان

صفحه آرای: مؤسسه فرهنگی هنری طنین واژه

ناشر: اسرار علم

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۶

شمارگان: ۱۰۰۰

چاپ: صادق

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۷۶۹-۲۸-۶

تهران، میدان انقلاب اسلامی، خیابان لبافی‌نژاد غربی، پلاک ۳۰۰

۰۹۱۲۸۰۲۵۵۱۴-۶۶۹۲۵۳۲۰-۶۶۹۴۷۱۹۳

پیشگفتار

رویکرد اکثر کشورهای جهان به موضوع کارآفرینی، موجب اتخاذ سیاست‌های توسعه کارآفرینی در بخش‌های مختلف شده است. توسعه فرهنگ کارآفرینی، حمایت از کارآفرینان، ارائه آموزش‌های مورد نیاز به آنان و انجام تحقیقات و پروژه‌های لازم در این زمینه برای حل مشکلات مختلف اقتصادی و اجتماعی از اهمیت بسیار زیادی برخوردار است.

کارآفرینی یکی از بحث‌های جدید در دهه اخیر بوده و در ایران نیز به لحاظ سهم بالایی در ارتقای کیفیت کشور و مشکل بیکاری آنها، یکی از محورهای اصلی در برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری‌های دولت می‌باشد. در پرتو کارآفرینی می‌توان با یک برنامه‌ریزی با جدی، گام‌های اصولی و پایه‌ای برای رونق اقتصادی در جهت نیل به اهداف توسعه پایدار برداشت.

بدین منظور، ستاد توسعه علوم و فناوری گیاهان دارویی و طب سنتی معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری نسبت به تشکیل کارگروه تخصصی توسعه فناوری و کارآفرینی گیاهان دارویی و طب سنتی اقدام نموده است. این کارگروه در راستای اجرایی کردن اهداف پیش‌بینی شده در سند ملی گیاهان دارویی و طب سنتی و با تمرکز ویژه بر ارتقاء و توسعه سطح فناوری و دانش تولید گیاهان دارویی و کارآفرینی و اشتغال پایدار شکل گرفت. یکی از رویکردهای این کارگروه تهیه بسته‌های کارآفرینی در حوزه‌های مختلف گیاهان دارویی و طب سنتی بود که بدین منظور شیوه‌نامه‌ای براساس دیدگاه متخصصان و اعضای ستاد گیاهان دارویی تدوین و متناسب با آن بسته‌های

کارآفرینی تهیه گردید که در ادامه توضیحات بیشتری در این خصوص ارائه می‌شود.

هدف از تدوین بسته‌ها، افزایش کارآیی، بهره‌وری و در کل تحول اقتصادی در حوزه گیاهان دارویی و طب سنتی در سایه اهداف توسعه پایدار، ظرفیت‌سازی و توانمندسازی بوده است. در واقع کارآفرینی در حوزه گیاهان دارویی و طب سنتی می‌تواند علاوه بر اهداف عمومی، در راستای ارتقای سلامت و تامین بهداشت غذایی، توسعه کاشت، داشت و برداشت و فرآوری، ارتقای بهره‌وری و بهر د کمی و کیفی تولید، اثربخش باشد. ارائه راهبردها و برنامه‌های کلیدی می‌تواند با تغییر در سیاستگذاری‌ها و فراهم ساختن زمینه‌های برنامه‌ریزی و توسعه کارآفرینی در بلند مدت نتایج مطلوبی داشته‌باشد که در این باره می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

• ایجاد اشتغال مولد و پایدار در حوزه گیاهان دارویی.

در حال حاضر علاوه بر بیکاران به مراتب بالا بودن نسبت نیروی کار به زمین و فصلی بودن فعالیت‌های کشاورزی همواره یک نوع بیکاری پنهان در حین دوره فعالیت کشاورزی و یک نوع بیکاری فصلی در روستاها وجود دارد. ایجاد و توسعه گیاهان دارویی به علت ماهیت اشتغال زاپس می‌تواند برای گروهی از روستاییان به ویژه فارغ‌التحصیلان، اشتغال دائم و برای بیکاران فصلی، اشتغال موقت ایجاد نماید.

• ایجاد تنوع در اقتصاد کشاورزی و روستایی، بسته‌های کارآفرینی تهیه شده منجر به تنوع شغلی و ثبات بیشتر درآمد کشاورزان و روستاییان خواهد شد.

• کاهش فقر و توسعه کارآفرینی باعث افزایش درآمد سرانه کشاورزان و افزایش تولید ناخالص ملی، افزایش پس‌انداز، سرمایه‌گذاری، مصرف و تولید

سرانه میشود؛ به عبارت دیگر، افزایش رفاه و ارتقاء سطح زندگی کشاورزان و روستاییان بدین وسیله محقق خواهد شد.

• افزایش کارآیی و استفاده از منابع تولید و پتانسیل های کشور.

• کاهش هزینه های بازاریابی، حمل و نقل و حذف واسطه ها در فرآیند

تولید گیاهان دارویی.

• کاهش ضایعات گیاهان دارویی.

• افزایش نوآوری، ارتقاء سطح فناوری، افزایش تعداد ثبت اختراعات و

ابداعات، تولید دانش فنی.

برای توصیف نغلی، به تبیین سه مؤلفه شامل: شرح شغل، موقعیت محلی و محصول یا خدمات نیاز است. در مؤلفه شرح شغل، از جمله هدف های کسب و کار، سودآوری و جنب های انوب، نوع حرفه اعم از تولیدی، خدماتی و جدید، فرصت ها و پیشرفت مدنظر است. مؤلفه موقعیت محلی از جمله امکان سرمایه گذاری و امنیت آن، مطلوبیت محل، نمای کافی، دسترسی به بازار و وجود امکانات اولیه و قابل دسترس بودن را مورد توجه قرار می دهد.

در مؤلفه محصول یا خدمات، مزایای، حصارهای جدید و تفاوت آن با محصول موجود، نوع، ویژگی، کیفیت خدمات و محصول، نوع تولید و محصول، توجه به توان مالی مشتریان، قیمت پایین و کیفیت بالا، رعایت اخلاقیات و نوآوری ها به کار رفته مورد توجه قرار می گیرد. بسته های تأیید می در بخش بازرگانی، به موضوع رقابت، قیمت گذاری و فروش و همچنین تبلیغات و روابط عمومی می پردازند. در مقوله رقابت، رقبای نزدیک و غیرمستقیم مورد تحلیل قرار می گیرند، مزیت و ویژگی محصولات رقیب، تحول یا ثبات و نقاط قوت و ضعف رقیب و نتیجه عملکرد آن ها دارای اهمیت است.

در بخش قیمت گذاری و فروش، فنون بازاریابی در کسب و کار و استفاده از آن در شیوه قیمت گذاری و موقعیت رقبا مورد توجه قرار می گیرد؛ در مقوله

تبلیغات در بازاریابی، بودجه و انواع و اقسام تبلیغات مختلف و خلاقیت‌ها و نوآوری‌ها و نحوه آگهی دادن با توجه به عرف و فرهنگ جامعه، استفاده از عبارات جذاب، سهم مهمی در رونق کسب و کار دارد.

کارآفرینی با نیروی انسانی رابطه مستقیم دارد. از این رو در مقوله مدیریت منابع انسانی، نیروی انسانی مورد نیاز، مدیریت و تخصص و سوابق تجربی، وظایف و نقاط ضعف و قوت آن‌ها، نوع رفتار با کارکنان و مشتریان در رونق کسب و کار، نقش آفرین است. در بخش مدیریت مالی، تهیه برنامه و بودجه به منظور راه‌اندازی کسب و کار و میزان سرمایه برای افتتاح و حفظ و نگهداری آن و توجیه سرمایه‌گذاری هزینه‌های مطالعاتی و عملیاتی مورد بررسی قرار می‌گیرند.

چنانچه این موارد هر یک به‌طور کامل در کنار هم قرار گیرند؛ نقشه‌ای برای موفقیت تولید و چشم‌اندازی برای آینده و نحوه توسعه کسب و کار وجود خواهد داشت. با توجه به موارد ذکر شده اهمیت تهیه بسته‌های کارآفرینی، ستاد توسعه علوم و فناوری گیاهان دارویی و طب سنتی بر اساس اولویت‌های موجود نسبت به تهیه بسته‌های کارآفرینی زیربناها، کارشناسان، متخصصان، اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها، تولیدکنندگان و اندیشمندان این حوزه اقدام نمود. امید است این امر در رشد اشتغال‌زایی و توان اقتصادی افراد مرتبط با این حوزه موثر واقع شود.

۱. تولید آلوئه‌ورا در شرایط کشت فضای باز در مناطق گرمسری؛

۲. فراوری ژل آلوئه‌ورا؛

۳. مرکز آموزش تخصصی گیاهان دارویی؛

۴. تولید نعنای فلفلی؛

۵. تولید آویشن؛

۶. تولید گل محمدی؛
۷. تولید ارگانیک گیاهان دارویی؛
۸. تولید تی‌بک گیاهان دارویی؛
۹. تولید نشاء گیاهان دارویی؛
۱۰. تراوری گیاهان دارویی در واحدهای کوچک روستایی؛
۱۱. واحد خشک‌کن و بسته‌بندی گیاهان دارویی؛
۱۱. تولید بناری؛
۱۳. تولید بنامو
۱۴. کشت سرین
۱۵. تولید و بسته‌بندی گیاهان دارویی
۱۶. تولید بادرنجبویه؛
۱۷. تولید گل گاوزبان؛
۱۸. تولید بابونه
۱۹. تولید دمنوش‌های گیاهی و میوه‌ای
۲۰. تولید محصولات آرایشی و بهداشتی
۲۱. کشت گیاهان دارویی به عنوان جایگزین در دیم‌کاری
۲۲. تولید زیره سبز
۲۳. تولید مریم‌گلی؛
۲۴. تولید حنا؛
۲۵. تولید چای ترش؛
۲۶. تولید گل راعی؛

۲۷. تولید گل همیشه بهار؛
۲۸. تولید عوامل بیولوژیک (کفشدوزک)؛
۲۹. تولید عوامل بیولوژیک (براکون)؛
۳۰. تولید عوامل بیولوژیک (انکار سیابرای...)
۳۱. تولید بومادران؛
۳۱. تولید اسطوخودوس؛
۳۳. بروین و کنگر عنب.
۳۴. خشک کردن، تولید مواد حد واسط (تولید اسانس) گیاهان دارویی
۳۵. تولید فرآورده های طبیعی جامد قرص و کپسول؛
۳۶. تولید آنغوزه در شرایط ...
۳۷. تولید نوشیدنی های گیاهی
۳۸. تولید تریکوگراما
۳۹. تولید زرشک

در پایان لازم می دانم از حمایت ها و همفکری های ارزشمند جناب آقای دکتر محمد حسن عصاره دبیر محترم ستاد توسعه علوم و فناوری گیاهان دارویی و طب سنتی معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری - تشکر نمایم.

علی ابراهیمی

مشاور ستاد و دبیر کارگروه

توسعه فناوری و کارآفرینی

فهرست

۵	تقریب
۷	پیشگفتار
۱۷	مقدمه
۱۹	فصل اول: کلیات
۱۹	کنترل بیولوژیک
۲۰	روشهای مبارزه بیورشن
۲۱	بالتوری سبز
۲۲	طبقه بندی و رابطه تکاملی
۲۲	پراکنش جغرافیایی و دامنه میزبانی
۲۳	شکل شناسی
۲۴	زیست شناسی
۲۶	دوره قبل از تخم گذاری
۲۸	روش های پرورش شکارگر <i>C. CARNEA</i>
۳۱	فصل دوم: تشریح فنی نحوه پرورش بالتوری سبز در انسگناریوم
۳۱	غذای حشرات کامل در طبیعت
۳۲	دوره پیش از تخمگذاری
۳۲	نحوه تخمگذاری
۳۳	غذای لاروها
۳۳	نحوه شکار کردن
۳۳	هنگام جستجوی شکار

۳۴	همخواری در لاروها.....
۳۵	پرورش انبوه بالتوری سبز CHRYSOPEL CARNEA.....
۳۵	پرورش حشرات کامل.....
۳۶	حشرات.....
۳۶	پرورش مراحل نابالغ.....
۳۷	رها ساز.....
۳۸	نحوه تکثیر.....
۴۰	بالتوری سبز (STEPHEN'S) CHRYSOPEL CARNEA.....
۴۷	فصل سوم: بررسی اقتصادی پرورش بالتوری سبز در آنسکتریوم.....
۴۸	تجزیه و تحلیل اقتصادی.....
۴۹	نتیجه گیری.....
۵۰	قیمت و سودهی.....
۵۱	منابع.....

مقدمه

اگر می‌خواهیم، محصولی نام ارگانیک را داشته باشد، باید در مدیریت پرورش آن دقت کرد تا به هیچ نوع سم یا کود شیمیایی آلوده نشود و برای از بین بردن آفات مزارع، باغات و گلخانه‌ها از حشراتی باید استفاده شود که می‌توانند بدون ایجاد آلودگی، سبزی مزرعه‌ها را حفظ کنند. حشراتی که پرورش آنها کم‌کم و کار جدیدی را ایجاد کرده است.

از سال ۱۳۷۳ به بحث کنترل بیولوژیک شکل گرفت، متعاقب آن کنترل سموم و کوبش شیمیایی مطرح شد و اگر در مزارع از سموم و آفت‌کش‌ها استفاده نشود، فارقاً با تمام محصولات را از بین خواهد برد و عملاً چیزی به نام کشاورزی ارگانیک نخواهد داشت.

بنابراین از دشمنان طبیعی آفات، برگ، ساقه و میوه استفاده می‌شود که بدون آسیب زدن به محصول، سم‌پاشی متقابلی با گیاه برقرار می‌کنند. بالتوری‌های شکارگر از دشمنان طبیعی آفات هستند که حدود ۲ هزار گونه از آنها در دنیا شناخته شده است. از این حشرات برای کنترل شته، کنه و آفات مکنده استفاده می‌شود و هدف از اجرای این پرورش عبارت‌اند از:

- هدف از تولید این حشرات و رهاسازی آنها در مزارع کشاورزی کمک به کنترل آفات زارعی و کم کردن سموم شیمیایی می‌باشد که با کاهش مصرف سموم شیمیایی آلودگی‌های زیست محیطی کاهش یافته و تولید محصولات غذایی با کمترین میزان سموم شیمیایی در آنها می‌باشد؛

- تولید محصولات سالم و ارگانیک؛

- ایجاد فرصت شغلی و اشتغالزایی برای همه از طریق پرورش حشرات مفید، خصوصاً دانشجویان فارغ التحصیل رشته گیاه‌پزشکی مهمترین

مزیت این پروژه رابطه مستقیم تولیدات ما با سلامت و بهداشت محیط
اشتغال‌زایی و جدید بودن این کار می‌باشد.

www.ketab.ir